

„Ne csak egy kozmetikázott, szép világot lássunk!”

Interjú

Békefi Annával,

az Anima Travel tulajdonos-ügyvezetőjével

Fotók: Egry Tamás

Parányi kis iroda a robusztus historikus épületben. Benne Békefi Anna, az Anima Travel tulajdonos-ügyvezetője fogadja a különlegesre vágyó utasait. Több profit és nonprofit cégen át minden értelemben nagy utat tett meg interjúalanyunk, míg mostani vállalkozását elindította. Az útról beszélgettünk.

Szándékosan választotta az irodája helyszínét?

Ez egy századfordulós, igazi Budapest-hangulatot árasztó épület; kifejezetten ilyen kerestem, korábban is mindig műemlék épületekben volt az irodám. Egy keret, amelyben a belső már lehet letisztult, modern dizájnú tér; a múlt és kortárs ötvöze, ami engem is segít a kreatív gondolkodásban.

Kultúrantropológia, diplomamunka az egzisztencializmusról. Nem jellegzetes idegenforgalmi szakmai kezdet az öné.

Építészcsaládban nőttem fel. De nagyapám és édesapám is úgy vittek kézen fogva a városban vagy külföldön, hogy a látottakat történelemmel, művészettörténettel tudták élménnyé tenni. A felszínnek mögöttes tartalmat adtak. Szívesen tanultam nyelveket, a művészettörténet is vonzott, és érkezett hozzánk sok külföldi barát. Mondhatjuk, hogy az ő kalauzolásukkal kezdődött a beutaztatás.

A szakdolgozatában Michel Ende Momója és az egzisztencializmus kapcsolatát vizsgálja egy egészen sajátos szempontból.

Az egészben *Martin Buber* a fontos. Többször előkerült az életemben. Fő műve, az *Én és te* a turizmusban is segít: ne csak úgy frontálisan közöljünk információkat a turistákkal, ne csupán egyik helyről a másikra szállítsuk őket, hanem keressük a hozzájuk vezető utat, ahogy ők látják a világot, abba hogyan illeszthetjük bele az újdonságot, a látottak mögött húzódó összefüggéseket. Kultúrák között közvetítünk tolmácsként, ez a legizgalmasabb. Az emberek nem pusztán az új információ vagy a pihenés miatt utaznak, az egész egy különleges találkozási és formálódási folyamat. Ahogy Buber is állítja, az utazás mély rétegeket ad.

De ez csak egy szűk körre igaz. Ön beleteszi útjaiba a filozófiai mélységeket?

A budapesti sétáktól a belföldi tematikus sorozatokon át a külföldi körutakig gondolatokat, üzeneteket is megjelenítünk az élményadason túl. Valóban nem a tömegturizmust elégítem ki. Nem szükségletalapra reagálok, szükségletet is teremtek. Ez nem a könnyen megszerezhető bevétel útja, hanem kockázatos és szűk, de benne van az értékteremtés, az az alkotó munka, amellyel újat, egyedit talál ki az ember. Egészen más, ha mondjuk a Nemzeti Kastély és Nemzeti Várprogram keretében frissen felújított kastélyba nemcsak egy belépőt kínálunk, hanem összekötjük a régió kapcsolódó nevezetességeivel, amit művészettörténész, régész ismert. Mindig kerestem az utat a társadalmi munkák, felelősségvállalás felé. Így kezdtünk közös gondolkodásba az UNICEF-fel és az Afrikáért Alapítvánnyal. Egy program keretében igyekszem az utasaimat rávenni, hogy amikor a saját pihenésükre elköltönek egy nagyobb összeget, támogassanak pénzzel, munkával egy-egy harmadik világbeli projektet, mint az idei év végére meghirdetett kongói humanitárius turistaút részeként az országjárás mellett egy ottani orvosi rendelő felújítása. Egyszeri kétkezi munkákról van szó: festés, csavározás, átalakítás, beszerzés. Ez nem csepp a tengerben, hanem valós segítség sokak ottani, megváltozhatatlannak tűnő, nehéz életében.

Mondhatjuk, hogy nemcsak a programok miatt, hanem ön miatt is visszatérő vendégköre van?

Igen, és ez számomra fontos érték. Hasonlóképpen gondolkodó emberekből áll a bővülő törzsközönség, gyakran együtt jelentkeznek bekorábbi úton egymást megismerő társaságok.

Önnek van egy erőteljes, a tevékenységeiben is megjelenő személyisége. Mégis megfordult olyan munkahelyen, amely nem a saját egyéniségéről szól.

Lehetséges, hogy határozott vízióm van egy feladattal kapcsolatban, de szerencsére mindig megadott, hogy olyasmit csináljak, amivel tudok azonosulni, amit szenvedéllyel tudok művelni és leginkább a saját cégemben megvalósítani. Óbudán (Békefi Anna korábban az Esernyős Óbudai Kulturális Turisztikai és Információs Pont Nonprofit Kft. ügyvezetőjeként dolgozott – V. A.) az alapkonceptió a tulajdonosi körből jött, de ezzel ott egyet tudtam érteni. Jó volt közösen többet megvalósítani, mint amire kezdetben gondoltunk. Szeretem azt a kettősséget, hogy kicsit a közéletben dolgozom, valamilyen kultúrát vagy turizmusfejlesztést érintő területen, nyomot hagyok egy új helyszín, koncepció vagy termék kialakításában, miközben a saját vállalkozásomat is szabadon irányítom.

Csapatjátékos?

Azt gondolom, igen. Szeretem jó előre látni, merre menjünk, amihez kell egy értő

csapat. Az Esernyősnél 2014-ben öt fővel dolgoztam, mire eljöttem, a kibővült tevékenységek miatt már húsz ember tartozott hozzám, kialakult egy jól működő struktúra.

Főnök típus?

Korábban a helyzet hozta ki belőlem, nem is tudatosult bennem, hogy mindig hamar kerültem vezetői szerepbe, de most, hogy újra saját céget indítok, értettem meg, hogy nemcsak a helyzettől függ, hanem ez egy amúgy is meglévő attitűd.

Megfelelő mértékben képviseltetik magukat a női vezetők a szakmában, Magyarországon?

Biztos igaz, hogy nem megfelelő vezetői szinten a nemek aránya, de számomra ennek az egyensúlyban tartása sosem volt olyan fontos. Nem is vagyok meggyőződve arról, hogy a női életútnak egy szakmai karrierben kellene beteljesülnie. Számomra azok a női vezetők az igazi példaképek, akik sok ember magas színvonalú irányítása mellett érnek el szakmai sikereket, de nem ez tölti ki az életüket, hanem jól működnek a családban is.

Önnek még nincsenek gyerekei, és tele van tervekkel. Meg fogja találni ezt az egyensúlyt?

Nehéz kérdés rám nézve; erős a család iránti vágyam, remélem, hogy idővel ez is megadatik. Most szeretném a vállalkozásomat felépíteni és részt venni állami feladatban is. Ez így sokak számára tűnhet soknak, de szeretném ezt a hármast megvalósítani.

Rám ne öntse a narancslevet: karrierista?

Nem. Sokak szerint igen. Az életem alakult eddig úgy, hogy szakmai téren tudtam elérni az álmaimat. Szeretek értékteremtő, maradandó dolgokat alkotni, fontos a hivatás. Kihívásokkal szembenézni nálam valamilyen alapszükséglet, de azt hiszem, erre nem a karrierista a megfelelő szó. Inkább kihíváskeresés, alkotásvágy.

Mire gondol állami feladatként?

Nincs konkrét kívánságlistám, eddig is megtaláltam a felkérések. Szeretek a nonprofit szférában dolgozni, legyen szó kulturális közvetítéssel, országimázsról, termékfejlesztésről, arról, hogy érthetővé tegyünk valamit az emberek számára. Mint az Esernyősnél, ahol modern szellemben alakítottunk egy infópontként működő közösségi teret. Korábban nem volt arra példa, hogy egy kerület turisztikai desztinációként jelenik meg a fővároson belül, nem egy Budapest-brandet, hanem egy annál kisebb, de markánsan saját arcú területet akarjon képviselni, hogy ne szórólapon ismertessen egy régiót, hanem élményalapon.

Látok abban fantáziát, hogy ezt a modellt országos, illetve nemzetközi szinten lehessen alkalmazni, például úgy, hogy kidolgozunk a bezárt külképviseletek helyére egy új, trendi koncepciót. Ne egyszerűen image-hirdetéssel, szórólappal, hanem a világ stratégiai fontos pontjain a művészeink kiállításával, dizájnerek termékeivel, élményszerűen kínáljuk az országot.

Részben megválaszolta a következő kérdésemet is: mit lehetne, kell-e jobbat tenni bármit a beutaztatás, a saját magunk kommunikálása terén?

Kiutaztatóként látom, hogy más országokban hogyan szolgálják ki az utazásszervezőket, milyen ütemezéssel, hogyan dolgoznak ki szezonokkal előre marketinganyagokat, értékesítési segédleteket. Szerintem ehhez képest mi eléggé le vagyunk maradva, a gyakorlati módszertanunk sem működik úgy, mint akár Ausztriában.

Említene konkrét példát?

Óriási segítség, ha adott év workshopján teljesen részletes információkat kapok a következő év eseményeiről, időszakos kiállítások belépőiről, jutalékokról. Ezekkel lehet profin tervezni. Ezt itthon nem látom. Nem tudjuk így kiszolgálni a küldőpiacainkat. A kulturális terület egy szeletét kiemelve: nem látom, hogy a Szépművészeti Múzeum egy időszaki kiállítását vagy egy jubileumunkat az MTÜ olyan terméké emelné, amihez ők tesznek hozzá marketinget, Szentpétervártól Londonig roadshow-znak vele, ahogy például a bécsi Szépművészeti teszi egy *Bosch-* vagy *Caravaggio*-kiállítással, a Ring Strasse 150 éves születésnapjával. Vagy ott van a Bauhaus 100. évfordulója Németországban. Egy évvel előre a legapróbb részletekkel lehet rá készülni. Belföldön a vidéki fesztiválszervezőktől legtöbbször két hónappal az esemény előtt sem lehet még információkat, a marketinghez képeket kapni. Hiányolom a párbeszédet az állami szereplők és a turizmus gyakorlati képviselői között. Én itt is, ott is vagyok, mint egy trójai faló. Egyenes embernek tartom magam, próbálok egyiket a másik szempontrendszerével megértetni, a feleket a hiányokkal is szembesíteni. Úgy érzem, hogy az évtizedek óta állandó minőséget képviselő, a valós bevételeket termelő szereplők nincsenek mel-

tőképpen bevonva sem a tervezésbe, sem az átalakítások előtti vitákba. Fontos, hogy ezen változtassunk! Bízom a Magyar Turisztikai Szövetség szerepvállalásában.

Egy szép napon fogta magát, és eltűnt Kongóban. Mi történt?

Az Afrika-szál gyerekkorom óta megmagyarázhatatlan módon van jelen az életemben; hallgattam afrikánisztikát, tanultam szuahélit. De általában igaz, hogy érdekel a harmadik világ, egyáltalán, a világ népeinek kultúrája. Tavaly ősszel korszakváltás előtt álltam. Átmenetként két és fél hónapot önkénteskedtem Kongóban. Oktatási és egészségügyi projekteken vettem részt, fotókkal dokumentáltam. Kifejezett kérésem volt, hogy egy családdal élhessek, és az igazi kongói mindennapokba kóstolhassak bele. Felejthetetlen két és fél hónapon át kis vödörből fürdeni, stabil áram nélkül, egyenlítői hőségben élni, osztozni a veszővel, szeméttel, nyomorral, betegséggel teli mindennapokban. Abszolút kultúrsokk, elképzelhetetlen és elmagyarázhatatlan. A nagyobb kultúrsokk azonban a hazatérésemkor ért; valamennyire felkészültem a kinti nehéz körülményekre, de visszatérve csapódik le igazán, hogy megismertél valamit, és hogy ez felfoghatatlan módon párhuzamosan létezhet a 21. században. Felmerül a kérdés: mi ebben a felelősség, lehetőség? Véget ér, mint egy film, kikapcsolható, vagy olyan élmény, amely bennünk marad, többé nem felejthető, és bennünk motoszkál, hogy erre választ kell adni?

Olyan választ, amivel a fejlett világ szintjére segítjük ezeket az országokat?

Nem így merült fel bennem ez a kérdés. Amikor kint voltam, erős utcai zavargások történtek. Szilveszter volt, embereket lőttek le, itthon meg mindenki ugyanúgy megette a virslijét és koccintott a pezsgőjével. Nem volt ez hír, legfeljebb egy-két óráig. Kint napokra lekapcsolták az internetet és korlátozták a telefont, szabad kezét kapott a nép elleni megtorlás, könnygázt dobtak a templomokba. Megdöbbentett, hogy lehet ezt ennyire ignorálni. Mindannyiunk felelőssége meghúzni azokat a határokat, aminél nyomorultabban, betegebbsen, szegényebben, veszélyeztetetten, diktatórikus rendszerekben nem élhetnek emberek. A hosszú távú változás érdekel, de utópia lenne, hogy egy kulturális sablon,

út alapján váljon mindenki ugyanolyanná. A változtatás és a fenntartható fejlődés elérését kizárólag az oktatásban látom: óvodától apránként, generációkon át formálhatók az emberek, egy társadalom. Alkalmi pénzadományok, segélyek képtelenek bármit is hosszú távon megváltoztatni, szerencsétlen esetben még vissza is ütnek, a fehér ember által kialakított torz képet erősítik tovább.

Ezt hogy érti?

A fehér ember történelmi felelőssége a jelenre is kiterjed. Modern gyarmatosítás és kizsákmányolás zajlik, akár csak évszázadokkal ezelőtt. Nagy lényegi különbséget nem látok. Lehet, hogy nem dolgoztatnak senkit sem halálra egy vasúti építkezésnél, vagy vágják le a kezüket, de nem látom erkölcsi fejlődésnek azt, ha egy diktatúrát gazdasági érdekből tartunk fenn, csak mert lehet nyersanyagokat monopolizálni és nagyobb nyereséget termelni a fehér ember által használt elektromos autókhoz, mobilokhoz. Mindeközben nem okoz morális problémát, hogy emiatt csak Kongóban 70 millió ember él elképesztő életkörülmények között. Hányszor sírtam emiatt kint! Készültem a szegénységre, de azt nem hittem, hogy 2018-ban ilyen emberi léthez méltatlan mélységek létezhetnek. Kongóban az a benyomásuk, hogy mi itt paradicsomi állapotok közé születünk. Nem értik a jólétünk eredetét. Számukra a találkozás

abban merül ki, hogy fehér ember sosem jár azokban a szegénynegyedekben, ahol például én is laktam. Mindig csak terepjáróban és léghajós buszban látják, jólétet árasztó ruhákban, kényes viselkedéssel, ahogy óvja a bőrét, nem hajlandó a szemetes utcán lépni, olyat enni, amit ők. Elszeparált, steril világban mozog köztük a telefonjával, a laptopjával és a nagyon sok pénzével. Ha jó szándékú, pénzt osztogat. Majd hazamegy, de esze ágában sincs visszatérni, nem akar velük közösséget vállalni. Se most, se később. Ezzel pont nem azt tanítjuk meg, hogyan válhatnak ők is egyéni teljesítmény alapján jómódúakká, csak a különbséget fogják látni. Sokan jöttek oda hozzám, hogy adjak egy laptopot, mintha nálunk a fákon is az nőne. Nehezen értik meg, hogy itt sem mindenkinek van; akinek igen, az megdolgozott érte. Mindezek mellett mellbevágó a fehéreknek járó megszállottan tisztelt. Magától értetődő, olyan, mint nálunk az előítéletek. A mi színes bőrűekkel, afrikaiakkal kapcsolatos előítéleteink negatívak. Kongó veszélyes ország, de engem semmi atrocitás nem ért, sem lopás, sem verbális agresszió. Egyedül voltam fehér, nő.

Különös ezeket hallani egy egyre inkább előítéletesé váló, helyenként bezárkózó világban.

A turizmus fontos eszköz az előítéletek lebontására, de csak akkor működik, ha nem

a léghajós buszban fuvarozzuk a turistákat az ötcsillagos szállodába, aztán hazarepülnek, mert így nem találkozunk a helyiekkel, nem értjük meg a kultúrájukat. Ne csak a klaszrikus világörökségeket, Európát látogassuk meg, hanem utazzunk el a harmadik világ országaiba, ahol nem kényelmi szolgáltatást adnak a pénzünkért: a világunkhoz szintén hozzátartozó másik valósággal találkozunk, aminek azok a milliók is részei, akik soha nem költhetik utazásra a pénzüket. Fontos, hogy ne csak egy kozmetikázott, szép világot lássunk. Ismerjük meg a másikat, értsük meg a történetét, mielőtt elítélnénk, és ismeretlenül kimondanánk, hogy alacsonyabb rendű vagy elutasítandó, vagy veszélyt jelent ránk. Szükséges kialakítani véleményt, észszerű álláspontot arról, hogy ezek a kultúrák milyen módon tudnak okosan és fenntarthatóan egymás mellett élni. Nem gondolom, hogy átmenet nélkül összeereszthetők, hogy megspórolható egyfajta szerves fejlődés. De azt sem tartom elfogadhatónak, hogy gyakorlati tapasztalat, megismerés nélkül szélsőséges képet formáljunk. Elképesztő, sokszor alig elviselhető mértékű a másság és ugyanakkor szívet melegengető az azonosság vagy eltanulható érték. Kiemelten fontos helyben segíteni, az anyagi javak mellett a tudást odavinni. A kölcsönös megértés mellett leginkább a hosszú távú szemléletformáló oktatásban hiszek.

VERECKEI ANDRÁS

ÁKOS 50
2018. 06. 30.
Nagystrand
PLÁZS

Bor és Kenyér Ünnepe
2018.08.16-20.
Hajóállomás

Bor- és Fröccsfesztivál
2018.08.31-09.02.
Nagystrand - PLÁZS

Demjén Ferenc Weisz Viktor Budapest Bár

Tóth Vera Deák Bill Gyula
100 Tagú Cigányzenekar
St. Martin és Szulák Andrea
Gerendás Péter
Balaton Táncegyüttes

A szervezők a műsorváltozás jogát fenntartják!
További információ: www.siofok50.com,
Hello Siofok a Facebookon.

FOTÁMOGATÓ: group

Siofok 50
ITT KEZDŐDÖNK A BALATON

FOTÁMOGATÓ: group